

FORSBY KYRKA, VÄSTERGÖTLAND, SVERIGE.

NNU j.nr. A7905.

TAGVÆRKET. LÅNGHUS.

Riksantikvarieämbetet, Kundskapsavdelningen, Stockholm. Pinus sp., furu, målt af Thomas Bartholin på boreprøver udtaget 29/9 1997 af arkitekt Peter Sjömar. Prøvetagningsrapport er skrevet af Markus Dahlberg 7/10 1997, hvortil henvises for mere detaljeret beskrivelse.

Analysen indgår i projektet "Sockenkyrkorna. Kulturarv och Bebyggelsehistoria. Ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt med stöd av Riksbankens jubileumsfond." og i EC Environmental Research Programme (contract: ENV4-CT95-0127): Dendroclimatological Variability and Associated Natural Climates in Eurasia - the last 10,000 years (ADVANCE 10K).

CATRAS-serie 0116044-60. Heraf 0116044-52 fra långhusets østlige del, serie A. Resten, 011654-60, serie B, er fra den vestlige del. Yngste daterede årring, jævnfør prøverne 0116045 og 0116052, er fra ca. 1130-31 e.Kr. Det er samtidig de eneste prøver, der kunne dateres, antagelig fordi alle prøver viste meget heterogen vækst og indeholdt relativt få årringe. Det er heller ikke helt sikkert om barkkant er tilstede. Fældningstidspunktet bør derfor angives som ca. 1130 e. Kr. Med anmærkning om, at det kun bygger på 2 daterede prøver.

LÅNGHUSETS ÖSTRA DEL, SERIE A

0116044, Prov A:1

Yttre stödben, takstol 14:1, nr. 3 i gamla takstolen.

45 målte år. Barkkant usikker.

Kan ikke dateres.

0116045, Prov A:2

Bindbjälke, takstol 14, nr. 3 i gamla takstolen.

69 målte år + ? år til formodet barkkant.

1062-1130 e.Kr. Fældet efter/eller ca. 1130 e. Kr.

0116046, Prov A:3

Bindbjälke, takstol 15, nr. 4 i gamla takstolen.

41 målte år + ca. 1 år til formodet barkkant.

Kan ikke dateres.

0116047, Prov A:4

Bindbjälke, takstol 16, nr. 5 i gamla takstolen.

42 målte år + ca. 2 år til formodet barkkant.

Kan ikke dateres.

0116048, Prov A:5

Bindbjälke, takstol 17, nr. 6 i gamla takstolen.
58 målte år + ca. 5 år til formodet barkkant.
Kan ikke dateres.

0116049, Prov A:6

Bindbjälke, takstol 18, nr. 7 i gamla takstolen.
54 målte år + ca. 2 år til formodet barkkant.
Kan ikke dateres.

0116050, Prov A:7

Bindbjälke, takstol 19, nr. 8 i gamla takstolen.
56 målte år + ca. 4 år til formodet barkkant.
Kan ikke dateres.

0116051, Prov A:8

Bindbjälke, takstol 20, nr. 9 i gamla takstolen.
32 målte år + ca. 3 år til formodet barkkant.
Kan ikke dateres.

0116052, Prov A:9

Yttre stödben, takstol 19:6, nr. 8 i gamla takstolen.
77 målte år + ? år til formodet barkkant.
1055-1131 e.Kr. Fældet efter/eller ca. 1131 e. Kr.

LÅNGHUSETS VÄSTRA DEL, SERIE B

0116053, Prov B:1

Stödbene, takstol 4:1.
48 målte år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

0116054, Prov B:2

Stödbene, takstol 3:1.
48 målte år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

0116055, Prov B:3

Bindbjälke, takstol 5, del 3.
88 målte år + ? år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

0116056, Prov B:4

Bindbjälke, takstol 5, del 4.
97 målte år + 3 år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

0116057, Prov B:5

Bindbjälke, takstol 6, del 6.
82 målte år + 3 år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

0116058, Prov B:6

Bindbjälke, takstol 8, del 8.
67 målte år + 2 år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

0116059, Prov B:7

Bindbjælke, takstol 10, del 9.

67 målte år + 2 år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

0116060, Prov B:8

Bindbjælke, takstol 10, del 10.

47 målte år + 2 år til formodet barkkant. Kan ikke dateres.

Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser Dendrokronologisk Laboratorium MÅLE- OG DATERINGSSKEMA			Lokalitet: Forsby kyrka, Forsby socken, Vätergötland, Sverige					j.nr.: A 7905		
			Emne: Tagværket, långhus					Træart: Pinus sp. , fyr		
Provebetegnelse NNU	Form	Antal radier	Antal årringe	Marv,år	Splint	Bark	Synkron position	Fældningstidspunkt	Kommentar	
0116044	borepr	1	45+?	1	-	nej?	Ej dateret	(Efter) ca. 1130		
0116045	"	1	69+?	>5	-	nej?	1062-1130			
0116046	"	1	41+1	<5	-	nej?	Ej dateret			
0116047	"	1	42+2	>5	-	nej?	Ej dateret			
0116048	"	1	58+5	>5	-	nej?	Ej dateret			
0116049	"	1	54+2	1	-	nej?	Ej dateret	(Efter) ca. 1131		
0116050	"	1	56+4	>5	-	nej?	Ej dateret			
0116051	"	1	32+3	<5	-	nej?	Ej dateret			
0116052	"	1	77+?	>10	-	nej?	1055-1131			
0116053	"	1	48+?	<5	-	nej?	Ej dateret			
0116054	"	1	48+?	<5	-	nej?	Ej dateret			
0116055	"	1	88+?	>10	-	nej?	Ej dateret			
0116056	"	1	97+3	>25	-	nej?	Ej dateret			
0116057	"	1	82+3	<5	-	nej?	Ej dateret			
0116058	"	1	67+2	>5	-	nej?	Ej dateret			
0116059	"	1	67+2	>10	-	nej?	Ej dateret			
0116060	"	1	47+2	>5	-	nej?	Ej dateret			

Bemærkninger: Prøver og kopi af rapport og måldata overføres til Lunds Universitet.

Til undersøgelsen er anvendt EDB-programmet Catras, version 4.17, udarbejdet af R. Aniol.
ANIOL, R., Tree-ring analysis using CATRAS, Dendrochronologia, I, 1983, pp. 45-53.

Udarbejdet af: Thomas Bartholin, 11. februar 1998 rapbl98.3

Publicering:

Resultatet kan frit anvendes, hvis der henvises til nærværende rapport.

Med mindre andet aftales forventes resultatet offentliggjort i oversigten over dendrokronologiske dateringsundersøgelser, som udarbejdes af NNU.